

1974. 391 p.

5. Ruiz David. La Dictadura franquista. 1936-1975. Oviedo: Dopesa, 1978. 164 p.

6. Tamames R. La Republica. La era de Franco. Madrid: Alianza Editorial, 1976. – 467 p.

7. Bennassar Bartolome. Franco. Madrid: EDAF, 1996. 367 p.

8. Fusi Juan Pablo. Franco. Spanien unter der Diktatur. 1936–1975. Madrid: Ediciones RIAZP, 2001. 238 p.

9. Payne Stanley G. El Regimen de Franco. 1936-1975. Madrid: Alianza Editorial, 1987. 682 p.

10. Vilar S., Cierva R. de la. Pro y contra Franco. Barcelona: Planeta, 1985. 279 p.

11. La Transicion democratica española. Madrid: Alianza Editorial. 1989. 957 p.

Колесник Юлія

Здобувач першого рівня вищої освіти,
спеціальність «Політологія».

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID: 0009-0000-2206-3633

ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА РІВЕНЬ ДОВІРИ ГРОМАДЯН ДО ВЛАДНИХ ІНСТИТУТІВ В УКРАЇНІ

В Україні, як і в багатьох інших країнах світу, все гостріше постає проблема кризи довіри до суспільно-політичних інститутів. Ця проблема, набуваючи значних масштабів, стає серйозною загрозою для стабільності політичної системи, розвитку демократії та добробуту людей. Недовіра до влади може призвести до втрати її легітимності, хаосу та невпевненості людей у майбутньому. Це підкреслює важливість вивчення та аналізу причин і наслідків низького рівня довіри до соціально-політичних інститутів українського суспільства.

Криза довіри до українських суспільно-політичних інститутів є надзвичайно актуальною та гострою проблемою, що має серйозні наслідки для України та суспільства в цілому. Для підтвердження цієї тези слід звернутись до соціологічних даних представлених Центром Разумкова, Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) [2].

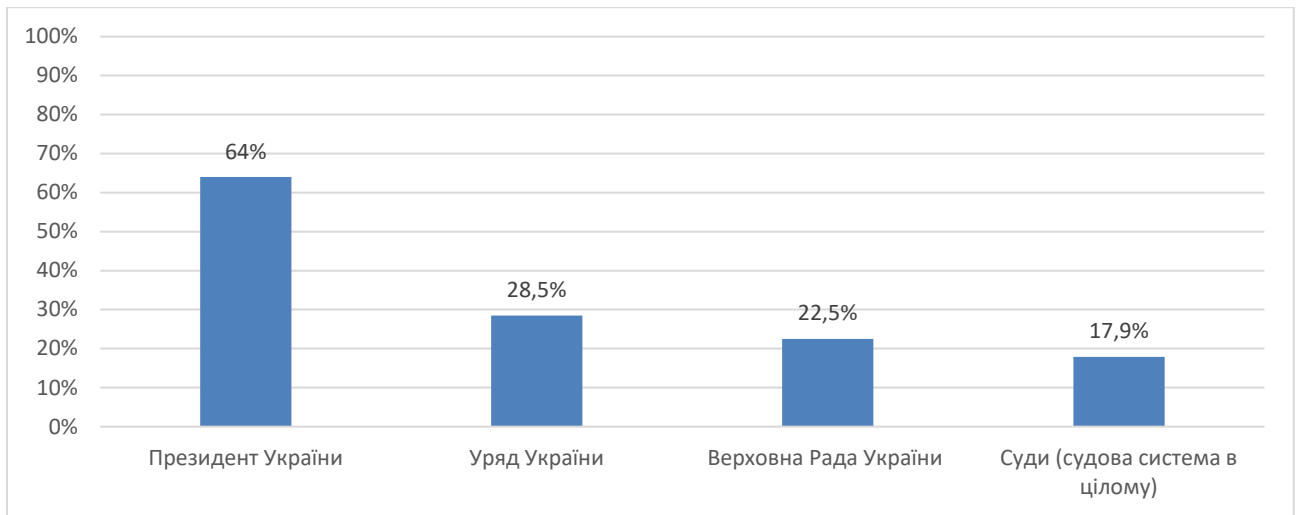

Рис. 1. Рівень довіри до владних інститутів України 2024 р. [2]

Згідно з інформацією поданою на Рисунку 1, можна зауважити, що рівень довіри до Уряду, Верховної Ради та судової системи в Україні є досить низьким і потребує з'ясування причин даного явища.

Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) з 30 вересня по 13 жовтня 2023 року провів всеукраїнське опитування громадської думки "Омнібус". До опитування було включено питання щодо найактуальніших проблем в Україні, окрім війни [1].

Рис 2. Які проблеми, крім війни, найбільше турбують українців (%)?[1]

Як показали результати дослідження, 63% громадян вважають, що саме корупція є топ-проблемою з якою стикається держава, а це в свою чергу вирішальним чином впливає на рівень довіри. Проте, згідно з «Індексом сприйняття корупції», розробленим організацією «Transparency International», все ж таки можна спостерігати позитивні зрушення [5]. У 2023 році Україна отримала 36 балів (зі 100 балів) та зайняла 104 місце із 180 можливих, що є найкращим результатом за всю історію незалежності [4]. Це на 3 бали більше, ніж у 2022 році, і на 11 балів більше, ніж у 2013 році. Проте, щоб досягти найвищого показника серед держав - 90 та 87 балів, які отримали Данія та Фінляндія, де спостерігається високий рівень боротьби з корупцією, Україні ще потрібно зробити багато конкретних кроків [2].

У свою чергу «Transparency International» пропонує 3 комплексні рекомендації до виконання у 2024 році для покращення ситуації із корупцією та підвищення довіри громадян до влади [2]:

1. Підвищити ефективність боротьби з корупцією.

- Підвищити спроможність та здійснити об'єктивний конкурсний відбір працівників Національного антикорупційного бюро, суддів Вищого антикорупційного суду, а також прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

- Почати реформу судово-експертної служби, з метою забезпечення сталого доступу до судово-експертних знань під час розслідувань злочинів, пов'язаних з корупцією на найвищому рівні.

- Усунути протиріччя в кримінальному законодавстві.

- Гарантувати розгляд кримінальних справ у прийнятні терміни.

2. Ефективно використовувати активи корупціонерів та поплічників росії на потреби держави

- Внести зміни у процедури відбору керівників та організувати проведення незалежного аудиту діяльності Агентства з розшуку та менеджменту активів

- Підвищити ефективність управління та реалізації активів.

- Вдосконалити механізми конфіскації та правову базу з метою повернення активів, привести їх у відповідність до міжнародних стандартів.

- Покращити процеси блокування (про)російських активів (як санкції, що передують конфіскації) і запровадити кримінальну відповідальність за обхід санкцій.

3. Розпочати реформи Рахункової палати і Державної аудиторської служби України

- Розробити та схвалити законопроект про реформування Рахункової палати, а також модернізувати процедуру відбору її керівництва та складу.

Призупинити відбір та призначення членів на посади Рахункової палати до проведення законодавчої реформи.

- Змістити фокус моніторингів державних закупівель Державної аудиторської служби з постконтролю на превенцію. Моніторинг та виявлення значних порушень має передувати укладанню договору для запобігання збитків та іншим небажаним наслідкам.

Отже, Україна, як і багато інших країн, стикається з проблемою кризи довіри до суспільно-політичних інститутів, що в значній мірі обумовлено поширеністю корупції. Це викликає необхідність термінових заходів для протидії корупції, які здатні впливати на підвищення рівня довіри до владних структур. Шляхи підвищення ефективності боротьби з корупцією включають посилення кваліфікаційного відбору кадрів у НАБУ, САП та Вищому антикорупційному суді, реформу судово-експертної служби, вирішення суперечностей у законодавстві, ефективне використання активів корупціонерів, перегляд процедур управління активами, удосконалення конфіскаційних механізмів, блокування російських активів, а також реформа Рахункової палати та Державної аудиторської служби.

Список використаних джерел

1. Грушецький А. Сприйняття населенням основних проблем (крім війни) та хто має докладати зусиль для боротьби з корупцією: результати телефонного опитування, проведеного 30 вересня-11 жовтня 2023 року. КМІС. URL: <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1322&page=1> (дата звернення: 01.04.2024)
2. Індекс сприйняття корупції у світі - 2023. Transparency International Ukraine. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/> (дата звернення: 11.03.2024)
3. Центр Разумкова. Оцінка громадянами ситуації в країні та дій влади. Довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів (січень 2024р.). URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-ta-dii-vlady-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-sichen-2024r> (дата звернення: 11.03.2024)
4. Corruption Perceptions Index 2023- Explore Ukraine's results. Transparency.org. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/ukr> (дата звернення: 21.03.2024)
5. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en> (дата звернення: 11.03.2024)